

**IZJAVA, KI JO JE DNE 18 APRILA 2005 V PARLAMENTU
V ZVEZI S CELOVITIM TURISTIČNIM KOMPLEKSOM
DAL SINGAPURSKI MINISTR ZA GOSPODARSTVO LIM HNG KIANG**

Uvod

1. Premier je jasno povedal, da se je vlada po tehtnem premisleku odločila za nadaljevanje projekta dveh celovitih turističnih kompleksov (CTK). Sam bi se rad dotaknil turističnih in ekonomskih vidikov.

Naš turistični sektor se sooča z izzivi ...

2. Turizem je bil od nekdaj pomembna panoga singapurskega gospodarstva in to ne zgolj zaradi prihodkov, ki jih ustvarjajo obiskovalci. Bolj kot smo namreč privlačni kot turistična destinacija, lažje bomo razvili svoj kongresni in sejemski turizem ter postali letalsko središče.

3. Vendar pa se naša turistična panoga že desetletje sooča z velikimi izzivi. Število turistov in prihodki od turizma padajo. Med letoma 1993 in 2002 je število turistov stagniralo nekje med 6,5 in 7,5 milijoni. V istem obdobju so prihodki od turizma padli za 17 odstotkov, od 11,3 na 9,4 milijarde ameriških dolarjev. Turistična panoga ni sledila rasti ostalega gospodarstva, zaradi česar se je njen prispevek k BDP zmanjšal s 6,1 odstotka leta 1993 na 3 odstotke leta 2002.

... medtem ko turizem v regiji cveti

4. Takšen razvoj dogodkov ni posledica pesimističnih obetov za turizem v regiji. Nasprotno, turistični promet je v Aziji/Pacifiku rasel s stopnjo kakšnih 6,4 odstotka na leto. Padanje naših prihodkov od turizma ob hkratnem večanju turističnega trga v regiji pomeni, da se naš kos turistične pogače manjša. Delež Singapura v turističnih prihodkih Azije/Pacifika je močno padel, s 13,1 odstotka leta 1993 na zgolj 6 odstotkov leta 2002.

Slabi rezultati delno posledica premajhnih investicij ...

5. Kako si to lahko razlagamo? Eden od ključnih razlogov je, da nismo dovolj investirali v kvalitetne turistične proizvode. Zavedati se moramo namreč, da smo že itak v slabšem položaju. Ne moremo se pohvaliti z dih jemajočo pokrajino ali veličastnim rastlinjem in živalmi. Kot mlada država nimamo niti zgodovinskih ostankov niti bogate kulturne dediščine. Nimamo nit letnih časov, ki so v nekaterih državah vir posebnih atrakcij, kot so na primer cvetenje češenj na Japonskem, gozdovi jeseni v Novi Angliji ali ledene skulpture v Harbinu. V takih pogojih so življenjskega pomena za pritegnitev turistov očarljivi turistični proizvodi, ki jih je naredila človeška roka.

6. Razen številnih znatnih investicij v kulturne atrakcije, kot so prireditveni center Esplanade in muzeji, v zadnjem desetletju nismo imeli večjih investicij v turistične atrakcije. Zadnja je bila v bistvu tista v živalski vrt (Night Safari) leta 1994, medtem ko se je marsikatera investicija iz zgodnjih devetdesetih let

izkazala za neuspešno, če omenim samo Haw Par Villa, Tang Dynasty, Asian Village in Fantasy Island.

... in delno hude konkurence

7. Ob vsem tem pa naši konkurenti ne mirujejo. Veliko mest agresivno investira v nove turistične proizvode, da bi pritegnili obiskovalce. Pri tem celo posnemajo nekatere naše »formule za uspeh«. Tako lahko danes najdemo nočne živalske vrtove v mestih Guangdong, Sichuan, Malacca in Cairns, enega pa bodo kmalu dobili tudi v mestu Chiangmai. Podvodni svet na otočku Sentosa pri Singapuru je bil velika novost ob odprtju leta 1991, danes pa ima tak akvarij že veliko mest. Nekatera tudi večjega kot je naš.

8. Tu so še drugi turistični kraji, ki imajo vse večje in pogumnejše plane za atrakcije, ob katerih naj bi turisti ostali odprtih ust. Letos naj bi v Hong Kongu odprli Disneyland. V Dubaju imajo svojo lastno verzijo z imenom »Dubailand« – mesto v malem za preživljanje prostega časa in zabave.

9. Do sedaj smo bili uspešni kot kongresno mesto, vendar nam je tudi tu konkurenca za petami. Zlasti Kuala Lumpur in Bangkok imata takšne ambicije. Macau je morju iztrgal zemljo, na kateri bodo zgradili COTAL Strip, pri čemer zgolj v prvi fazi nameravajo zgraditi 10.000 hotelskih sob. Venetian Macau, ki bo osrednja privlačnost tega kompleksa, bo imel kongresni center površine 93.000 kvadratnih metrov, prireditveno dvorano z 2.000 sedeži in areno s 15.000 sedeži. Macau bo tudi eden naših glavnih tekmecev na področju poslovnega turizma (MICE – poslovna srečanja, motivacijska potovanja, kongresi, sejmi), ko bo kompleks COTAL operativen leta 2007. Da bi torej ostali v vodstvu, si ne moremo privoščiti zgolj manjših izboljšanj.

Ukrepati moramo pogumno in hitro ...

10. V globalni turistični panogi se kažejo jasni trendi. Napovedi Svetovne turistične organizacije kažejo, da se bo število turistov iz te regije podvojilo do leta 2015. K temu bo največ prispevala rast srednjega razreda na Kitajskem in v Indiji, pa tudi padajoče cene letalskih kart.

11. Priložnost trka na naša vrata. Lahko jo polno izkoristimo, vendar samo, če smo pripravljeni pogumno ukrepati. V tem kontekstu se je vlada odločila za nadaljevanje projekta dveh CTK.

... vendar ne na škodo ostalih strategij

12. Poudariti moram, da oba CTK nikakor nista naš edini odgovor na izzive, s katerimi se soočamo v rastoči turistični panogi. Singapurska turistična organizacija trdo dela, da bi v turistično panogo pritegnila še druge investicije. Vodi tudi prizadevanja za revitalizacijo reke Singapur in ulice Orchard Road. CTK bo torej dopolnitev naših številnih prizadevanj za obnovo Singapura kot turistične destinacije.

Kaj celovit turistični kompleks ni

13. V tem odločilnem trenutku si je vredno še enkrat priklicati pred oči tip celovitega turističnega kompleksa, o katerem razmišlja vlada. Med debato o CTK, ki je zajela vso državo, je postalo jasno, da se ljudje včasih niso razumeli, ker so si različno predstavljali CTK. Veliko jih je potegnilo zaključke na podlagi svojih izkušenj v starem Macau, Gentingu, Batamu, Avstraliji ali zgolj na brezciljnih križarjenjih.

14. *Naj bom jasen. Vlade ne zanima zgolj igralni salon, ki bi ponujal igralne mize in igralne avtomate. Pravzaprav, če bi zgradili zgolj igralni salon, ne bi pritegnili mnogo turistov. Turisti se ne bi odpravili na večurno potovanje z letalom, da bi obiskali igralnico, kakršno lahko najdejo bližje domu. Zakaj bi torej turisti prihajali v Singapur?*

Slikovita svetovna atrakcija s ponudbo raznovrstnih doživetij ...

15. Če pogledamo igralnice, ki se gradijo po vsem svetu, ugotovimo, da jih je za cel spekter. Na enem koncu spektra najdemo ekskluzivne igralniške klube v Londonu ali ekskluzivne igralnice v Monaku. Naprej od njih so igralnice, ki se nahajajo v hotelih, tako kot v Južni Koreji. Potem imamo samostojne igralnice, kot so tiste v starem Macau. Lahko so namenjene bolj zahtevnim ali pa manj zahtevnim obiskovalcem. Še naprej od njih so igralnice, ki nudijo neke elemente zabave, kot so igralnice na ladjah, pa tiste v Gentingu, Perthu ali Melbourneu. Na drugem koncu spektra so ogromni zabaviščni kompleksi z zgolj majhno igralniško komponento, kakršni se zadnje čase gradijo v Las Vegasu. In za to gre pri CTK.

16. Celovit turistični kompleks, ki ga predvidevamo, je gradnja velikih razsežnosti, ki bo ponujala številne svetovne atrakcije. Ne govorimo o enem ali dveh hotelih z več sto sobami, ki se jim doda še igralnico. Govorimo o pravem kompleksu elegantnih hotelov, luksuznih trgovin, modnih restavracij, spektakularnih predstav in kongresnih centrov, vseh na enem kraju. Igralniška komponenta ne bo zasedla več kot 3 do 5 odstotkov celotne površine CTK. Kompleks ne bo privlačil obiskovalcev z igrami na srečo, pač pa, ker bo ponujal raznovrstno in prvovrstno izbiro pristočasnih in zabaviščnih dejavnosti, kjer bo vsak našel nekaj zase. Igranje na srečo v igralnici je pomemben del tega spleta, vendar zgolj del. Primeri tujih CTK, kakršnih si želimo, so Bellagio in Venetian v Las Vegasu, pa tudi Atlantis na Bahamih.

17. Še pomembneje, želimo si upravljavcev CTK s 'programsko opremo' za intenzivno trženje kompleksa, s katerim bomo spremenili pogled sveta na Singapur kot turistično destinacijo. To vključuje vrhunsko, inovativno trženje in distribucijo, ki bosta zagotavljala odmevnost v mednarodnih medijih ter dostop do ekskluzivne mreže vrhunskih umetnikov in izvajalcev. Najboljši upravljavci CTK lahko zagotovijo, da bodo njihov kompleks počastile zvezde svetovnega formata, ter prepričajo vodilne iz sveta televizije in filma, da uporabijo njihov kompleks za snemanje oddaj in filmov. S tem se dosega največja globalna izpostavljenost destinacije in zagotavlja, da bo ena od prvih stvari, na katere bodo ljudje pomisli

pri načrtovanju počitnic. Tovrstna trženjska sposobnost bo v veliko podporo našim lastnim prizadevanjem za trženje Singapura kot blagovne znamke, tako veliko, da ga bodo ljudje imeli za vodilno mesto Azije/Pacifika, tako kot imajo New York, Pariz in London za vodilna zahodna mesta.

Razpis za predložitev konceptov sprožil resen interes in zanimive predloge

18. Kot je že razložil premier, smo na naš razpis za predložitev konceptov, s katerim smo želeli preveriti izvedljivost CTK v Singapuru, prejeli skupaj 19 idejnih predlogov. To dokazuje, da se za projekt resno zanimajo največja podjetja v svetu. Veliko jih ima bogate izkušnje z razvojem, upravljanjem in trženjem svetovno znanih celovitih turističnih kompleksov.

19. Na ta način smo tudi izvedeli, da bi bile gospodarske koristi tega projekta velike. Predlogi predvidevajo investicije reda velikost 5 milijard ameriških dolarjev za dva CTK, v katerih bi zaposlitev našlo več kot 10.000 oseb.

20. Kritiki bodo opozorili, da bi bil Singapur sposoben pridobiti investicije tega reda velikosti tudi za druge panoge, na primer za proizvodno panogo. To je res. Vendar, kot sem razložil že prej, uspeh v turizmu bo spodbuda številnim drugim panogam našega gospodarstva CTK bosta pomagala revitalizirati našo turistično panogo in povečati našo privlačnost za organizatorje kongresov in sejmov, pa tudi okrepiti naš status letalskega središča. Zaradi tega je vpliv dveh CTK za celotno gospodarstvo, če upoštevamo neposredne in posredne vplive, ogromen. Ocenjujemo, da bi se BDP zgolj zaradi dveh CTK povečal za več kot 1,5 milijarde ameriških dolarjev, število novih delovnih mest pa za 35.000.

21. Poleg tega naši analitiki pravijo, da bi posledična rast našega kosa turistične pogače presegala sposobnost absorpcije zgolj CTK. Torej lahko pričakujemo neto pozitiven učinek za obstoječe akterje, pa tudi pospešek za celotno turistično panogo in gospodarstvo. Mislim, da sem s tem odgovoril na pomisleke, da bi celovita turistična kompleksa lahko negativno vplivala na obstoječa podjetja.

Velikost in inovativnost ključna za privlačnost CTK

22. Nekateri od možnih investitorjev so nekatere elemente svojih predlogov izdali medijem. Arhitekti kot Daniel Libeskind; muzeji kot Guggenheim; upravljavci tematskih parkov kot Universal Studios. Sam ne smem razkrivati stvari, ki še niso javno znane, da bi zaščitil konkurenčnost in pravice intelektualne lastnine podjetij, ki so podala predloge. Vendar lahko rečem, da je tisto, česar možni investitorji niso izdali medijem, ravno tako impresivno in vznemirljivo, kot elementi, ki so jih že objavili.

23. Še en razlog, zaradi katerega si Singapurci morda težko predstavljajo posledice CTK, so njegove dimenzije. Naj to ponazorim s primerom. Če bi recimo rekel, da bo ena od atrakcij v CTK akvarij, bi človek z ulice morda pomislil na morski akvarij v kleti Wisma Atria ali na Underwater World na otoku Snetosa, ter

rekel, no, to pa res ni nič posebnega. Kaj pa če bi rekel, da bo akvarij dovolj velik, da bo v njem prosto plaval kit? To naj vam da idejo o velikosti projektov, o katerih se pogovarjamo.

24. Velikost, inovativnost in vrhunska kreativnost so ključni za privlačnost CTK. To so elementi, ki bodo zagotavljali 'posebno in trajno doživetje obiskovalcev'. Kaj točno pomeni ta fraza? Ne pomeni samo, imeti se lepo par dni. Ne pomeni samo, zgraditi nekaj, kar je modno, šik, privlačno ali happening. Pomeni zabavo, vznemirjenje in čudenje na milijone posameznikov, skupin ali družin. Pomeni ustvarjanje lepih spominov, ki jih bodo ljudje negovali in navdušeno delili z vsemi prijatelji in sorodniki. Pomeni, da bo ljudem dejansko žal, če jim ne bo uspelo obiskati Singapura.

25. Prepričan sem, da so med prispelimi predlogi taki, ki so sposobni ustvariti to 'posebno in trajno doživetje obiskovalcev' za vse, ki nas bodo obiskovali.

Igralnica odločilna komponenta

26. Med debato o razlogih za in proti gradnji CTK so me nekateri spraševali: »Zakaj ne moremo imeti CTK brez igralnice?« Če so investitorji sami pripravljeni razviti podoben zabaviščni produkt brez igralnice, potem je njihov denar nadvse dobrodošel. Vendar pa v resnici nihče od njih tega ni predlagal, ker tako veliki projekti niso sposobni preživetja brez igralnice ali kakšne oblike državne pomoči. Tako na primer je od 5,8 milijarde ameriških dolarjev, kolikor je stal Disneyworld v Hong Kongu, država prispevala kar 4,8 milijarde^{1[1]}. To je nekaj povsem drugega kot celovita turistična kompleksa, za katera si prizadevamo, ki bosta v celoti financirani s strani zasebnega sektorja.

27. Ta ugotovitev nas ne bi smela presenetiti. Če bi bilo res, da so ne-igralniške kapacitete sposobne preživeti same, bi pametni investitorji že kdaj zgrabili to priložnost. Lahko bi si zagotovili katero koli lokacijo z rezervnega seznama URA (Urban Re-development Authority) ali neposredno pristopili k URA ali Sentosa Development Corporation, vendar nihče od njih tega ni storil. Celo na razpis za predložitev konceptov, ki od investitorjev ni zahteval vključitve igralnice, ni prišel niti en predlog brez igralniške komponente.

28. To je zato, ker je igralnica motor, ki ustvarja večino dobička takšnih kompleksov. Večji igralniški dobiček se izravna z nižjimi dobički ne-igralniških atrakcij, ki pa so nujne za prihod večjega števila obiskovalcev. To pa spet ustvarja promet igralnice in s tem igralniški dobiček. Prav ta simbolični odnos med igralniškimi in ne-igralniškimi komponentami je razlog, da so celoviti turistični kompleksi sposobni samostojnega preživetja.

^{1[1]} IHT, "Disney tailors Hong Kong park for cultural differences", 13 oktober 2004.

Tempiranje odločilno

29. Danes imamo pred sabo to edinstveno priložnost. Šele nedavno so se vrhunski upravljavci CTK začeli ozirati za možnostmi širjenja svojega poslovanja v Azijo, ker so njihovi domači trgi dozoreli. Še pred nekaj leti ne bi naleteli na tak njihov odziv, pa čeprav bi bili pripravljeni proučiti gradnjo CTK. Danes bi bil lahko Singapur prvi v regiji, ki bi razvil slikovit, svetovno znan celovit turistični kompleks.

30. Ko smo enkrat sprejeli to odločitev, lahko preidemo v naslednjo fazo in v drugem četrtletju leta 2005 razpišemo razpis za predložitev predlogov. Razpis bi se zaključil v tretjem četrtletju, tako da bi naročilo lahko oddali do konca leta. Kar pomeni, da bi bila celovita turistična kompleksa operativna nekje leta 2009.

Širše posledice

31. Kot smo videli, so gospodarske koristi CTK velike. Čeprav obstajajo tehtni pomisleki v zvezi s socialnimi vplivi igralnic, je vlada pripravljena uporabiti ukrepe in vložiti vire, potrebne za njihov nadzor in omilitev. Še vedno pa nam ostane en pomemben pomislek.

32. Mišljenje, ki ga je neposredno ali posredno izrazilo veliko Singapurčanov, je pomembnejše od socialnih problemov igranja na srečo. Skrbi jih namreč, da bi igralnica spremenila značaj naše družbe, ki smo ga tako skrbno gojili leta dolgo.

33. Prepričan sem, da bomo to vprašanje temeljito predebatirali v naslednjih dneh. V tem trenutku pa lahko zgolj rečem, da ne bi podprli celovitega turističnega kompleksa, če bi s tem resno ogrozili prihodnost Singapura kot varne, zdrave družbe. Pred dvema tednoma se je v Singapuru mudil švicarski minister za gospodarstvo. V Švici so dovolili igralnice pred petimi leti. Švicarski minister mi je povedal, da so se za to odločili, ker so bile igralnice itak na razpolago takoj čez mejo. Odločili so se, da ne morejo držati križem rok. Mislim, da smo mi danes v enaki situaciji. Tudi mi ne moremo držati križem rok. Je ugled Švice kot zaupnega finančnega centra, dežele marljivih ljudi ali zdrave družbe trpel zaradi odprtja igralnic? Odgovor je ne. Zato sem prepričan, da lahko tudi mi s primernimi zaščitnimi ukrepi ohranimo naše vrednote in zgradimo celovita turistična kompleksa.

Sklep

34. Gospod premier, gospodje poslanci, celovit turistični kompleks ni niti zdravilo za vse naše gospodarske težave niti ne bo uničil naše družbe in morale, pa tudi trdnih temeljev ne, na katerih stoji Singapur. Na zadevo moramo gledati celovito in realistično, proučiti vsa pomembna dejstva, se prepričati, da so gospodarske koristi resnične in ne namišljene, ter uvesti potrebne ukrepe za omilitev negativnih socialnih vplivov. Takšen pragmatičen pristop se nam je v preteklosti že obrestoval, zato predlagam, da enakega uporabimo v primeru celovitih turističnih kompleksov.

35. Celovit turistični kompleks je ena od mnogih strategij, ki jih uporablja Singapur za povečanje turistične privlačnosti in gospodarske rasti. In čeprav to ni edina strategija v našem turističnem glavnem načrtu, bosta dva kompleksa služila kot motor naši prostočasni panogi, Singapurju pa prinesla velike in široke koristi. Ukrepati moramo pogumno in hitro ter zgrabiti to priložnost za utrditev svojega statusa, še preden bo prepozno.
